

de pågældende alene var kendt som medlemmer af de nævnte ledelser. Denne registrering fandt efter det foreliggende sted frem til august 1974.

Af en notits af 19. december 1968 fra PET fremgår således bl.a.:

». . at følgende personer skal registreres - også hvis de alene er kendt som medlemmer af:

DKP's centralkomite og DKP's Københavnsledelse
DKU's hovedbestyrelse og DKU's Københavnsledelse

VS's hovedbestyrelse og VS's Københavnsledelse
SUF's landsledelse og SUF's Københavnsledelse

Da forannævnte i dag blev bestemt har vi gået sagerne igennem fra B. 67.530 og tilbage til B. 61.980, hvorved formentlig allerede en hel del af disse personer er makuleret . . .«

Og i en notits af 21. august 1974 fra PET hedder det bl.a.:

». . Siden regeringsbeslutningen af 30/9-1968, hvorefter man ikke længere måtte registrere alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed, har det her i afdelingen været almindeligt, at personer i DKP's, DKU's, VS's og SUF's topledelse skulle være registreret. - Det er i dag bestemt, at disse personer ikke mere må registreres . . .«

Registrering af et politisk partis ledende eller menige medlemmer kan være i fuld overensstemmelse med regeringserklæringen af 30. september 1968. En sådan registrering vil navnlig kunne ske, hvis et politisk parti med rimelighed kan mistænkes for at være rammen om eller udgangspunkt for alvorlige ulovligheder. Der er i så fald ikke tale om lovlig politisk virksomhed, og det følger derfor af regeringserklæringen, at registrering kan finde sted.

Dette kræver imidlertid, at to centrale betingelser er opfyldt. For det første kræves det, at PET har foretaget en vurdering, der giver grundlag for en sådan mistanke. For det andet skal dette mistankegrundlag forelægges for de kontrolorganer, der fører tilsyn med PET.

Det har ikke af det foreliggende materiale været muligt at se, på hvilket grundlag PET gennemførte denne registreringspraksis. Det er derfor ikke muligt uden en nærmere undersøgelse at afklare, om den registreringspraksis, som PET besluttede i december 1968 og fortsatte frem til august 1974, har ligget inden for rammerne af regeringserklæringen.

For det andet er der i løbet af sommeren 1998 opstået tvivl om, i hvilket omfang og på hvilket grundlag personoplysninger, som efter regeringserklæringen fra september 1968 ikke længere måtte registreres, er blevet opført og bevaret i arbejdskartoteker hos tjenesten navnlig i perioden 1968 til 1985.

Det anførte indebærer, at der umiddelbart kan rejses tvivl om PET's overholdelse af regeringserklæringen fra september 1968, hvis forbud mod at registrere danske statsborgere alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed må anses for at have en principiel og grundlæggende karakter.

Regeringen finder, at oplysninger, der giver grundlag for en sådan tvivl, må undersøges og afklares. Sker det ikke, vil det kunne skade tilliden til PET's virksomhed. Og netop i et demokratisk samfund må der være tillid til, at efterretningstjenesten udøver sin virksomhed på retmæssigt grundlag.

Den rejste tvivl vil ikke kunne afklares på en grundig og retssikkerhedsmæssig forsvarlig måde uden en egentlig undersøgelse, der giver mulighed for at stille spørgsmål til den relevante personkreds.

På den baggrund er det regeringens opfattelse, at der med henblik på at opnå størst mulig afklaring bør nedsættes en undersøgelseskommission til at gennemføre en bred undersøgelse af PET's virksomhed siden 1968. Undersøgelsen bør ikke begrænses til PET's registreringspraksis, men bør også omfatte andre dele af PET's virksomhed i forhold til politiske partier, faglige konflikter, politisk-ideologisk prægede grupperinger og bevægelser i Danmark, herunder efterretningstjenestens overvågningsaktiviteter.

Formålet med undersøgelsen skal være at belyse, om PET siden 1968 ved udøvelsen af den nævnte virksomhed har efterlevet de regler og retningslinier for tjenestens virksomhed, som har været fastsat af Folketinget eller regeringen.

Selv om spørgsmålet om ansvar for enkeltpersoner i anledning af det passerede ikke forekommer nærliggende - navnlig med hensyn til forhold, der ligger mange år tilbage - har regeringen fundet det rigtigst, at det som led i undersøgelsen også vurderes, om der i forhold til embedsmænd er grundlag for at søge et retligt ansvar gjort gældende.

Endvidere vil ministres forhold blive belyst. I overensstemmelse med hidtidig praksis skal undersøgelseskommissionen dog ikke udtale sig om ministres eventuelle retlige og politiske ansvar.

Det har samtidig været afgørende for regeringen, at en sådan undersøgelse gennemføres på en måde, der ikke skader Politiets Efterretningstjenestes mulighed for også fremover at løse de opgaver, som påhviler den.

Det foreliggende lovforslag har til formål at etablere en sådan kommissionsundersøgelse.

Om forslagets nærmere indhold henvises til pkt. 2 om hovedpunkter i lovforslaget og til forslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser.